происходит формирование у студентов представления о функционировании и формообразовании модальных грамматических структур, выражающих предположение, уверенность, возможность / невозможность, сомнение в настоящем, прошлом, будущем времени. Задачей этапа является ознакомление студентов с ситуациями применения новых модальных грамматических структур, учить студентов анализировать значение и формы модальных грамматических структур и обобщать их в правила употребления и образования модальных грамматических структур и обрабатывать фонетическое оформление образцов речи с обучаемым модальной грамматической структуре. В комплексе упражнений рассматриваются упражнения на ознакомление с грамматическими структурами. Они включают задания на осознание функций и форм грамматической структуры, овладение фонетическим оформлением речевого образца с обучением грамматической структуре (мелодикой, фразовым ударением, ритмом, темпом). В комплекс упражнений вошли упражнения на определение структурных элементов грамматической структуры, вывода или формулировки правил, упражнения на анализ правил образования и употребления модальных грамматических структур английского языка по сравнению с грамматическими структурами испанского и украинского языков.

***Ключевые слова**: грамматическая компетенция, грамматические навыки, модальные грамматические структуры.*

ORLOVSKA L. K. Complex of exercises of the modal grammatical structures expressing assumption, confidence, possibility, impossibility and doubt.

The article is devoted to the consideration of the complex of exercises at the stage of presentation, when the formation of students' ideas about the functioning and shaping of modal grammatical structures expressing assumptions, beliefs, possibilities / impossibilities, doubts in the present, past, and future time occurs. The goal of the stage is to familiarize students with the situations of the use of new modal grammatical structures, to teach students to analyze the meanings and forms of modal grammatical structures and to generalize them to the rules of the use and formation of modal grammatical structures and to process the phonetic representation of samples of speech with the modal grammatical structures. Exercises include tasks for understanding the functions and forms of the grammatical structure, mastering the phonetic design of the speech sample with the learned grammatical structure (melody, phrasal emphasis, rhythm, tempo). The complex of exercises includes exercises to determine the structural elements of the grammatical structure, the derivation or formulation of rules, exercises for the analysis of the rules of formation and use of modal grammatical structures of the English language compared with the grammatical structures of the Spanish and Ukrainian languages.

***Keywords:** grammatical competence, grammatical skills, modal grammatical structures.*

УДК 378.011.3-051-33(4-6ЄС)

Падалка О. С.

ПРОФЕСІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

У статті запропоновано модель педагогічної технології професійно-економічної підготовки майбутнього вчителя, вказано на особливості концепції педагогічних технологій з

урахуванням новітніх досягнень педагогічної науки, зазначені основні напрями удосконалення педагогічної складової вітчизняної вищої освіти.

Педагогічна освіта розглядається як особливий ресурс підвищення інтелектуального потенціалу та рівня духовної культури нації, завданнями якої є забезпечення високого рівня інтелектуально-особистісного, духовного, професійного розвитку майбутнього педагога, оволодіння навичками наукового стилю мислення та опанування технологій використання нововведень у професійній сфері. У зв'язку з цим, метою вищої педагогічної школи є створення умов для підготовки інноваційно орієнтованих педагогів.

Ключові слова: *інтернаціоналізація освіти, професійно-економічна підготовка майбутнього вчителя, педагогічні технології, модель педагогічної технології, концепції педагогічних технологій, напрями удосконалення педагогічної складової вищої освіти, людоцентризм, державна освітня політика, державне регулювання і державне управління.*

Розвиток сучасного суспільства і освіти зумовлюють потребу в професійно-економічній підготовці майбутнього вчителя у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Саме у вищому навчальному закладі майбутні вчителі мають можливість оволодівати загальними і спеціальними знаннями, що сприяє ефективній соціалізації особистості, у тому числі і її професійній спеціалізації, і є надзвичайно актуальним сьогодні, у зв'язку із зростанням ролі людського чинника за умов глобалізації соціально-економічних проблем людського життя, загострення міжнародної конкуренції і усіх галузях. Стрімка інтелектуалізація економіки визначила наступний етап розвитку суспільства як інформаційний, в якому найбільш цінним ресурсом виступає інформація та науковомісткі технології.

Глобалізаційні та інтеграційні процеси висувають нові вимоги до освіти, зумовлюють необхідність кардинальних змін в її змісті, спрямованості, формах організації та фінансування. У системах освіти різних країн світу об'єктивно відбуваються процеси інтернаціоналізації їх діяльності. Зазначимо, що це пов'язано з причинами як внутрішнього характеру (забезпечення потреб національної економіки у кваліфікованих кадрах), так і зовнішнього (необхідність забезпечення конкурентоспроможності національної економіки у світовому середовищі). **Інтернаціоналізація освіти** в сучасних умовах виявляється в таких особливостях:

– міграція робочої сили зумовлює потребу у визнанні дипломів, що актуалізує питання уніфікації та стандартизації форм організації освіти;

– формуються єдині вимоги до змісту освіти, тобто відбувається її спрямованість на певний набір знань, умінь і навичок, які мають бути засвоєні індивідом;

– відбувається інтернаціоналізація фінансових ресурсів освіти: залучаються зовнішні джерела в освіту у вигляді коштів, грантів, кредитів міжнародних організацій, фондів та установ інших країн;

– з'являються міжнародні форми організації освітньої діяльності: міжнародні спільні освітянські та наукові проекти, спільні навчальні заклади, можливість одночасного одержання дипломів вищих навчальних закладів у різних країнах.

Такий підхід висуває актуальні завдання щодо забезпечення якості професійно-економічної підготовки майбутнього вчителя у ВНЗ, серед яких:

– входження освіти нашої держави у світовий освітній простір;

– органічне включення економічної освіти у навчальний процес ВНЗ, створення конкурентоспроможної професійно-економічної освіти та підвищення її якості;

– досягнення органічного зв'язку економічної освіти у ВНЗ із розвитком економічної системи України;

– забезпечення професійно-економічних знань, умінь, навичок випускників ВНЗ та їх участь в економічному житті України;

– посилення впливу освіти і науки на розвиток національної економіки;

– інформатизація професійно-економічної освіти;

– створення системи неперервної економічної освіти в системі "загальноосвітня школа – ПТНЗ, коледж – ВНЗ – післядипломна економічна освіта";

– посилення виховної спрямованості економічної освіти, подолання розриву між освітою і вихованням студентської молоді.

У своїй статті "Людина і освіта у вимірах економічної цивілізації" В. Г. Кремень доходить висновку, що в сучасних умовах економічний вимір є домінуючим з посеред усіх аспектів соціокультурного життя, є певним мірилом і орієнтиром. Вчений зазначає "Нова епоха, нова людина, нова мораль, нові цінності нової – економічної цивілізації потребують нових підходів та осмислення в усіх сферах. Зокрема й таких важливих складників суспільства, як духовність, культура та освіта. Економічний вимір ставить реальні акценти, позбавляє обмеженості і утопізму. Саме цей висновок і дозволяє зрозуміти сутність сучасної духовності і гуманізму в контексті глобалізації та соціоекономічних процесів". У цьому разі гуманітарна освіта і педагогічний процес мають будуватися з урахуванням економічних запитів сучасної людини, а отже професійно-економічна підготовка у вищих навчальних закладах має стати одним із пріоритетних напрямів навчання і виховання майбутнього вчителя.

Професійно-економічна підготовка нами розглядається як системно-функціональні технології менеджменту та управлінсько-функціональна природа економічної діяльності, невіддільна від об'єктивної структури професійно-педагогічної сфери, з нею поєднана й інтегрована. Вона здійснюється тільки в контексті професійно-економічної підготовки вчителя під час реалізації змісту освіти викладачами кафедр, інститутами (факультетами), ректоратом. Ідея педагогічної технології професійно-економічної освіти вчителя випливає із специфічної інтегрованої сутності освітньої діяльності, структури і змісту її когнітивних аспектів, що ґрунтуються на взаємозалежній зумовленості професійно особистісних компонентів, на врахуванні базових та індивідуальних якостей майбутніх учителів у процесі їхньої підготовки.

Нами запропоновано **модель педагогічної технології**, що охоплює мотиваційний, когнітивний і процесуально-діяльнісний та організаційно-методичний компоненти. Найважливішими підходами до моделі формування особистості вчителя мають бути:

– об'єктивна взаємодія, взаємозумовленість усіх інтегрованих компонентів технологій в їхньому динамічному поступі;

– методи мінімізації абстрагованості схеми професійно-економічної підготовки вчителя;

– засади управлінської системи дії викладача, колективу кафедри, інституту (факультету), ректорату, що необхідно організувати в ході оптимально прогнозованого навчально-виховного процесу з метою забезпечення належного рівня економічної підготовки;

– інноваційний управлінський процес, що підтримується поєднанням комп'ютерних засобів управління з традиційними формами організаційної роботи;

– система забезпечення механізму реалізації професійно-економічної підготовки майбутнього вчителя в умовах взаємодії внутрішніх і зовнішніх чинників модернізації підготовки фахівця, що має особистісно-орієнтований характер, відповідає потребам неперервного професійного зростання, розвитку фахового мислення, що забезпечується комплексним впливом теоретичної і практичної підготовки, самостійної роботи студентів.

Особливістю **концепції педагогічних технологій** професійно-економічної освіти вчителів є поетапне особистісно-орієнтоване формування компетентності в галузі економіки, готовності до педагогічної діяльності впродовж адаптивно-професійного, професійно-розвивального, професійно-продуктивного і професійно-дослідницького етапів навчання у вищому педагогічному навчальному закладі.

Майбутні вчителі повинні вміти орієнтуватися в складному глобальному середовищі, працювати на міжнародних ринках праці, оперувати сучасними інформаційними та комунікативними засобами, уміти знаходити, відбирати та аналізувати потрібну інформацію. Наші випускники мають бути конкурентоспроможними, мати певний світогляд, володіти відповідними фаховими і економічними знаннями, вміти ними ефективно користуватися у своїй практичній діяльності.

На сьогодні існує нагальна потреба вирішення проблем професійно-економічної підготовки майбутніх педагогів, що виходить за межі локальних змін у навчальних планах, змісті окремих навчальних дисциплін, організаційно-методичних аспектах навчального процесу.

У цьому контексті подальшого удосконалення потребують модульно-рейтингова, кредитно-модульна, компетентнісна та особистісно-розвивальна моделі навчання, що істотно відрізняються від традиційних підходів, і нові цінності освіти, коли на зміну звичному культу успішності, дисципліни приходить орієнтація на людську особистість, а також

поліокультурність, наукоємність, інформаційна насиченість педагогічних систем, нові форми оцінювання результатів освіти.

Педагогічні технології професійно-економічної підготовки майбутнього вчителя є складно організованими, багатофункціональними, відкритими, нелінійними, цілісними динамічними системами. Творче використання інноваційних технологій є важливою умовою формування, розвитку і збагачення професійно-економічних знань майбутнього вчителя, його готовності до професійної діяльності. Процес ступеневої освіти студентів має відносну самостійність, свою професійно-дидактичну мету, конкретні виховні завдання, певні суперечності та закономірності становлення і динаміки розвитку особистості, що реалізуються у навчально-пізнавальній діяльності.

Сучасною тенденцією розвитку педагогічних технологій професійно-економічної підготовки вчителя як відкритої системи ступеневої освіти особистості є врахування індивідуальності, психологічної структури майбутнього спеціаліста, проявів його активності, підвищення ролі самоврядування, формування майбутнього фахівця засобами навчально-пізнавальної діяльності. В її основі – пізнавальна діяльність студента, що спирається на динаміку структур навчальної інформації, предметно-змістовий компонент мети, конструювання навчальних завдань, можливість використання нової пізнавальної інформації. Такий підхід сприяє вдосконаленню технологій професійно-економічної підготовки майбутнього вчителя і дає змогу подолати пасивність студента, активізувати розвиток економічного мислення на основі вдосконалення нових форм стосунків і спілкування, створення необхідних умов для їхніх творчих пошуків, утвердження власної думки, підтримки оптимальних ситуацій вільного вибору.

Лісабонська стратегія різко змінила погляди на співвідношення національного та загальноєвропейського рівнів компетенцій у вищій освіті і означила мету:

– створити найбільш конкурентоспроможну та динамічну, оперту виключно на інноваційне знання, економіку, здатну до стійкого економічного зростання;

– створити більшу кількість робочих місць;

– досягти вищої соціальної згуртованості.

Звернемось лише до аналізу стратегії і практики української держави у контексті європейської інтеграції. Тут, на мій погляд, існує декілька проблем, які необхідно вирішити.

Першим кроком має бути обрання світоглядної платформи.

Другим кроком є вибір ідеології вирішення проблем підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Нині наша освіта потребує не модернізації, а докорінного оновлення змісту, що детермінується якісно новим поділом суспільної праці, а також

оновлення принципів організації та управління суспільними сферами. І це стосується як професійно-технічної, так і вищої школи.

Перехід світової економіки до шостого технологічного укладу (альтернативні джерела енергії, наноенергетика, інтелектуальний капітал тощо) і економіки знань потребує осучаснення номенклатури професій з урахуванням вимог ринку праці.

Науково-технічний прогрес вимагає розподілу системи вищої освіти на три основні частини:

– перша її частина повинна увести у соціум особистість на основі інклюзивної освіти і адаптувати її до умов елементарної праці і життєдіяльності;

– друга частина освіти, що обслуговує наявні виробничі сили, має її модернізувати відповідно до здобутків НТП, технологічних вимог галузі і регіональних програм розвитку;

– третя частина спрямована на підтримку становлення інформаційної фази світової спільноти і потребує посилення наукової підтримки. Тому створення на базі ВНЗ технопарків і технополісів, розгортання експериментальної і виробничої основи є вимогою нового етапу розвитку вищої професійної освіти.

Варто також наголосити на головних **напрямах удосконалення педагогічної складової вищої освіти.**

По-перше, вітчизняна педагогічна система повинна узагальнювати досягнення світової фундаментальної науки, піддавати здобуте знання педагогічній обробці і планомірно, скажімо, раз на п’ять-десять років, вводити їх до навчальних програм у всіх ланках освіти.

По-друге, характер епохи вимагає відійти від фактологічної парадигми освіти до методологічної, тобто навчити викладачів ВНЗ здобувати знання разом зі студентами, аспірантами.

По-третє, постає проблема підготовки вчителя нової генерації: вчителя не тільки багатомовного, обізнаного у інформаційних технологіях, полікультурного і толерантного, а ще й здатного до індивідуальної проектно-конструкторської діяльності, оскільки без цього не можна реалізувати принцип людиноцентризму.

По-четверте, педагогіка XXI століття повинна збагатитись інноваційною **інфраструктурою навчально-виховної** діяльності.

Удосконалення вищої педагогічної освіти неможливе без системного впровадження інновацій. Динамічні зміни у соціальній сфері, досягненнях науки, техніки та технологіях, зростання обсягу інформації постійно висувають нові вимоги до фахівців різних галузей, що потребує водночас якісної підготовки педагогічних кадрів. Упровадження інновацій в педагогічній освіті вимога часу у швидко змінюваному соціумі. При цьому входження України в світову спільноту, не тільки тенденція до єдності, а й до конкуренції. Стратегія зовнішнього виміру освіти має передбачати

збагачення європейських традицій і цінностей із одночасним збереженням власних. Освіта і виховання повинні зазнавати змін, ставати інакшою, "розуміти" нове соціальне замовлення і забезпечувати його реалізацію. Визначальним аспектом її розвитку є **інноваційність**.

Інноваційна діяльність в освітній сфері, як процес і інновації, як її результат, пов'язаний з усіма сферами діяльності педагога. Це відповідь на виклики сучасності, що зумовлює гнучкість системи освіти, її відкритість до нового, здатність формувати інноваційну людину – людину такого соціально-культурного ґатунку, яка може творчо і результативно працювати, бути конкурентною в умовах сьогодення. Відтак переосмислюється роль вчителя у суспільстві та здійснюється пошук шляхів удосконалення підготовки фахівців нової генерації. Педагогічна освіта розглядається як особливий ресурс підвищення інтелектуального потенціалу та рівня духовної культури нації. Її завдання – забезпечити високий рівень інтелектуально-особистісного, духовного, професійного розвитку майбутнього педагога, оволодіння навичками наукового стилю мислення та опанування технологіями використання нововведень в професійній сфері. У зв'язку з цим, метою вищої педагогічної школи є створення умов для підготовки інноваційно орієнтованих педагогів.

Інноваційні процеси в системі педагогічної освіти, на нашу думку, мають передбачати: глобальні зміни в науково-педагогічній думці, що пов'язано з новою філософією, новими концепціями в науках, зміною у ціннісних орієнтаціях, гуманістичною стратегією, запитами соціуму, системні зміни в структурі педагогічної освіти, виборі стратегії реформування освіти на державному рівні, з урахуванням національних та суспільних інтересів, особливостей менталітету, практичні зміни, що передбачають оновлення навчальних програм (змісту) і методів (технологій) підготовки фахівців на основі компетентнісного та особистісно-орієнтованих підходів.

Можемо зробити висновок, що основними характеристиками сучасної педагогічної освіти є: прагнення відповідати вимогам сучасного українського суспільства та враховувати міжнародні інтеграційні процеси, дотримання ступневості та поетапності у підготовці педагогів, автономія та академічна свобода педагогічних вишів, пошук можливостей для академічних обмінів студентами; удосконалення змісту, форм та методів педагогічної освіти на основі компетентнісного підходу; інтеграція навчального процесу і наукового пошуку.

Звісно, що освіта такий шлях подолати самостійно не може. Тому своє слово повинна сказати держава, яка має такі потужні інструменти впливу, як державна освітня політика, державне регулювання і державне управління.

Використана література:

1. *Андрущенко В. П.* Пріоритети розвитку освіти XXI століття / В. П. Андрущенко // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності: альманах. – Київ, 2000. – С. 155-160.

2. *Бех В. П.* Генезис спеціального організму країни / В. П. Бех. – Запоріжжя : Просвіта, 2000 – 286 с.
3. *Зязюн І. А.* Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії / І. А. Зязюн // Постметодика. – 1998. – № 1. – С. 4-10.
4. *Кремень В.* Людина і освіта у вимірах економічної цивілізації / В. Г. Кремень // Зеркало тижня. – 21.10.2006. – № 10.
5. *Падалка О. С.* Професійно-економічна підготовка вчителя : моногр. / О. С. Падалка. – Київ : Четверта хвиля, 2001. – 310 с.
6. *Падалка О. С.* Дидактично-технологічна підготовка магістрів: прикладний аспект: моногр. Кн. 1/2 / О. С. Падалка, А. С. Нісімчук. – Луцьк, 2004. – 156 с.
7. *Прокопенко І. Ф.* Педагогічна технологія / І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов. – Харків : Основа, 1995. – 104 с.

References:

1. *Andrushchenko V. P.* Priorytety rozvytku osvity XXI stolittia / V. P. Andrushchenko // Aktualni filosofski ta kulturolohichni problemy suchasnosti: almanakh. – Kyiv, 2000. – S. 155-160.
2. *Bekh V. P.* Henezys spetsialnoho orhanizmu krainy / V. P. Bekh. – Zaporizhzhia : Prosvita. – 2000 – 286 s.
3. *Ziaziun I. A.* Osvitni tekhnolohii u vymirakh pedahohichnoi refleksii / I. A. Ziaziun // Postmetodyka. – 1998. – № 1. – S. 4-10.
4. *Kremen V.* Liudyna i osvita u vymirakh ekonomichnoi tsyvilizatsii / V. H. Kremen // Zerkalo tyzhnia. – 21.10.2006. – № 10.
5. *Padalka O. S.* Profesiino-ekonomichna pidhotovka vchytelia : monohr. / O. S. Padalka. – Kyiv : Chetverta khvylia, 2001. – 310 s.
6. *Padalka O. S.* Dydaktychno-tekhnolohichna pidhotovka mahistriv: prykladnyi aspekt: monohr. Kn. 1/2 / O. S. Padalka, A. S. Nisimchuk. – Lutsk, 2004. – 156 s.
7. *Prokopenko I. F.* Pedahohichna tekhnolohiia / I. F. Prokopenko, V. I. Yevdokymov. – Kharkiv : Osnova, 1995. – 104 s.

ПАДАЛКА О. С. Профессионально-экономическая подготовка будущего учителя в контексте европейской интеграции.

В статье предложена модель педагогической технологии профессионально-экономической подготовки будущего учителя, указаны особенности концепции педагогических технологий с учетом новых достижений педагогической науки, перечислены основные направления усовершенствования педагогической составляющей отечественного высшего образования. Педагогическое образование рассматривается как особый ресурс повышения интеллектуального потенциала и уровня духовной культуры нации, задачами которого является обеспечение высокого уровня интеллектуально-личностного, духовного, профессионального развития будущего педагога, овладение навыками научного стиля мышления и освоения технологий использования нововведений в профессиональной сфере. В связи с этим, целью высшей педагогической школы является создание условий для подготовки инновационно ориентированных педагогов.

Ключевые слова: *интернационализация образования, профессионально-экономическая подготовка будущего учителя, педагогические технологии, модель педагогических технологий, концепции педагогических технологий, направления усовершенствования педагогической составляющей высшего образования, человекоцентризм, государственная политика образования, государственное урегулирование, государственное управление.*

PADALKA O. S. Professional-economic training of future teacher in the context of European integration.

The article presents a model of pedagogical technology of professional economic training of a future teacher, futures of the concept of pedagogical technologies with the latest achievements of pedagogical science are indicated, main directions of improving pedagogical component of the

national higher education are pointed out. Pedagogical education is considered as a special resource for improving the intellectual potential and level of the spiritual culture of the nation, whose objectives are to ensure a high level of intellectual-personal, spiritual, professional development of the future teacher, mastery of the skills of the scientific style of thinking and mastering the technologies of using innovations in the professional sphere. In this regard, the purpose of the higher pedagogical school is to create conditions for the training of innovative educators.

Keywords: *internationalization of education, professional economic training of a future teacher, pedagogical technologies, model of pedagogical technology, concepts of pedagogical technologies, directions of improving pedagogical component of higher education, person-centering, state educational policy, government regulation and public administration.*

УДК 37.013.3

Редьковець Т. Г., Шевчук Ю. В.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНІК МОБІЛІЗАЦІЇ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА ЗА МАЛЛІГАНОМ У КОМПЛЕКСНІЙ ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ МІОФАСЦІАЛЬНОГО БОЛЬОВОГО СИНДРОМУ

У статті представлені результати позитивного впливу технік мобілізації шийного відділу хребта за Малліганом у комплексній фізичній терапії міофасціального больового синдрому. Пропонована програма була застосована до пацієнтів з МФБС в області голови та шиї.

Проведені дослідження стану здоров'я пацієнтів з МФБС дозволили впевнитися, що основною причиною синдрому є тривале перебування м'яза в нефізіологічному положенні. Додатковими провокуючими факторами є виконання цим м'язом монотонної роботи, переохолодження, емоційне навантаження. Відповідно до групи ризику відносяться чоловіки і жінки, які тривалий час перебувають в одному положенні, проводять багато часу за комп'ютером, кермом тощо.

Основою терапевтичної програми є проведення мобілізації шийного відділу хребта за Малліганом з використанням мануальної техніки "SNAGS" (в тому числі для сегментів С1-С2), в комплексі з подальшим розтягненням та укріпленням м'язів за рахунок техніки постізометричної релаксації, терапевтичних вправ,змін образу життя пацієнта. Це сприяє негайному зняттю больовому синдрому та корекції патобіомеханічних порушень постави пацієнтів, що є основним провокуючих МФБС фактором.

Наведено переваги такого методу відновлення порівняно з іншими сучасними методиками. Підтверджено дані закордонних клінічних досліджень щодо ефективності застосування технік мобілізації за Малліганом.

Ключові слова: *фізична терапія, міофасціальний больовий синдром, МФБС, мобілізація, шийний відділ требта, постізометрична релаксація м'язів, терапевтична вправа.*

На сьогодні неможливо знайти людину, яка жодного разу в житті не відчувала би біль. Біль є однією з основних причин, через яку пацієнти звертаються за медичною допомогою. За даними ВООЗ, частота таких звернень коливається в межах 11-40% [1].